

цивільного судочинства відіграє ключову роль, оскільки саме вона забезпечує практичну реалізацію основних принципів правосуддя та визначає ефективність судового захисту прав і свобод особи. Отже, подальше вдосконалення процесуальної форми з урахуванням європейських правових стандартів сприятиме підвищенню ефективності цивільного судочинства та зміцненню гарантій судового захисту в Україні.

Література:

1. Цивільний процесуальний кодекс України : Закон України від 18.03.2004 № 1618-IV. *Рада. Законодавство України / Верхов. Рада України*. Ст. 2. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1618-15> (дата звернення: 05.03.2026).

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-677-5-18>

AGREEMENT ON THE TRANSFER OF PROPERTY RIGHTS TO A SERVICE WORK AS A NEW FORM OF AGREEMENT AMONG THE LIST OF AGREEMENTS IN THE FIELD OF DISPOSAL OF PROPERTY RIGHTS TO OBJECTS OF RELATED RIGHTS

ДОГОВІР ПРО ПЕРЕДАННЯ МАЙНОВИХ ПРАВ НА СЛУЖБОВИЙ ТВІР ЯК НОВА ФОРМА ДОГОВОРУ СЕРЕД ПЕРЕЛІКУ ДОГОВОРІВ У СФЕРІ РОЗПОРЯДЖАННЯ МАЙНОВИМИ ПРАВАМИ НА ОБ'ЄКТИ СУМІЖНИХ ПРАВ

Pecherova N. H.

*candidate of juridical sciences,
Kyiv, Ukraine*

Печерова Н. Г.

*кандидат юридичних наук,
м. Київ, Україна*

На сьогоднішній день перелік договорів у сфері права інтелектуальної власності відображений в ч. 1 ст. 1107 Цивільного кодексу України. Також відповідний перелік надається згідно ч. 1 ст. 48 Закону України «Про авторське право і суміжні права». Одним із договорів, що входить до переліку згідно вище зазначеної норми є

трудоий договір (контракт) в частині розподілу майнових прав на службовий об'єкт суміжних прав, в тому числі.

Чому назріло питання про введення нової форми розпоряджання майновими правами на службові об'єкти суміжних прав? Дане питання є назрілим, на думку автора, у зв'язку з невірним розумінням того, що до відносин у сфері права інтелектуальної власності можна застосовувати норми трудового права, а також відсутністю віднесення творця службових об'єктів суміжних прав до переліку суб'єктів суміжних прав. Самі відносини у сфері права інтелектуальної власності, за своєю правовою природою, є відмінними від відносин, що складаються у сфері трудового права. У цьому контексті задамо собі питання чи перестають такі об'єкти як виконання, фонограми, відеограми, програми організації мовлення бути об'єктами суміжних прав? Ні, звичайно не перестають. Більш того згідно ч. 1 ст. 418 Цивільного кодексу України «1. Право інтелектуальної власності – це право особи на результат інтелектуальної, творчої діяльності або на інший об'єкт права інтелектуальної власності, визначений цим Кодексом та іншим законом» [1].

Саме створення службового об'єкту, в тому числі і суміжних прав не може охоплюватися виплатою заробітної плати. Чому створення службового об'єкту суміжних прав не може охоплюватися виплатою авторської винагороди у вигляді заробітної плати? Тому, що заробітна плата не може корелюватися з тим, що особа, що створила службовий об'єкт суміжних прав може змінити місце працевлаштування, а строк чинності майнових прав на такі об'єкти як виконання, фонограма, відеограма, програма організації мовлення становить 50 років згідно ст. 45 Закону України «Про авторське право і суміжні права». До того ж у випадку Цивільного кодексу України йдеться про спільну належність майнових прав на створений службовий об'єкт суміжних прав як працівнику, так і роботодавцю, а у випадку ж Закону України «Про авторське право і суміжні права» йде мова про передачу, за загальним правилом, таких майнових прав від працівника до роботодавця. Проілюструємо вище викладене на прикладі відповідних норм. Так, згідно ч. 2 ст. 429 Цивільного кодексу України «2. Майнові права інтелектуальної власності на об'єкт, створений у зв'язку з виконанням трудового договору (контракту), належать працівникові, який створив цей об'єкт, та юридичній або фізичній особі, де або у якій він працює, спільно, якщо інше не встановлено цим Кодексом або договором. Майнові права інтелектуальної власності на об'єкт, створений у зв'язку з виконанням службових обов'язків під час проходження військової служби, належать суб'єкту, визначеному законом» [1]. Згідно ж ч. 2 ст. 14 Закону України «Про авторське право і суміжні права» «2. Майнові права на службовий твір переходять до роботодавця з моменту створення службового твору у повному складі, якщо інше не передбачено цим Законом, трудовим договором (контрактом) або іншим договором щодо

майнових прав на службовий твір, укладеним між працівником (автором) і роботодавцем. Якщо майнові права на твір переходять до роботодавця, працівник, який є автором службового твору, має право на винагороду. Якщо посадові обов'язки працівника прямо передбачають створення службових творів відповідних видів, авторська винагорода за створення і використання таких творів, а також за перехід прав на них може бути включена до заробітної плати працівника відповідно до договору між працівником і роботодавцем» [2].

Тобто, у випадку ч. 2 ст. 14 Закону України «Про авторське право і суміжні права» відбувається, за загальним правилом, перехід майнових прав у повному складі від працівника до роботодавця, але при цьому момент такого переходу є чітко не прописаним. При цьому як згідно ч. 1 ст. 429 Цивільного кодексу України, так і згідно ч. 1 ст. 14 Закону України «Про авторське право і суміжні права» особисті немайнові права належать працівникові, що створив той чи інший службовий твір, в тому числі і службовий об'єкт суміжних прав.

Додатково пояснимо, чому в роботі автор висвітлює поставлену проблематику саме на прикладі об'єктів суміжних прав. Автор висвітлює поставлену проблематику саме таким чином, оскільки творець не відноситься до переліку суб'єктів суміжних прав, хоча при цьому, зазначаючи положення як Цивільного кодексу України, так і Закону України «Про авторське право і суміжні права» на прикладі трудового договору (контракту) ілюструвалося закріплення особистих немайнових прав за працівником – фактичним творцем того чи іншого службового об'єкту суміжних прав. Згідно ж ч. 1 ст. 421 Цивільного кодексу України «1. Суб'єктами права інтелектуальної власності є: творець (творці) об'єкта права інтелектуальної власності (автор, виконавець, винахідник тощо) та інші учасники цивільних відносин, яким належать особисті немайнові та (або) майнові права інтелектуальної власності відповідно до цього Кодексу, іншого закону чи договору» [1].

Підсумовуючи, зазначимо щодо того, які питання дозволить вирішити введення запропонованої нової форми договору з розпоряджання майновими правами на службові об'єкти суміжних прав. По-перше, дане нововведення сприятиме чіткому моменту переходу майнових прав від творця службового об'єкту суміжних прав до роботодавця; по-друге дозволить творцям службових об'єктів суміжних прав здійснювати розпоряджання належними їм майновими правами на службові об'єкти суміжних прав як повністю, так і частково, враховуючи подільність майнового права; по-третє здійснювати захист свого майнового права на службовий об'єкт суміжних прав, оскільки, будучи «ніби» не визнаним та не закріпленим за фактичним творцем службового об'єкту суміжних прав – не може йти й мова про захист такого права, оскільки його «ніби» і не має. Вважаємо, що запропоновані зміни цілком

кореспондуються з розумінням права інтелектуальної власності та суб'єктами права інтелектуальної власності за Цивільним кодексом України, оскільки право інтелектуальної власності не може бути усиченим, воно є двокомпонентним та складається з двох нероздільних складових – особистих немайнових прав та майнових прав. Також запропоновані зміни, на думку автора, цілком кореспондуються з гарантіями, що надаються Конституцією України в ст. 41, 54.

Література:

1. Цивільний кодекс України URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>
2. Закон України «Про авторське право і суміжні права» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2811-20#Text>

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-677-5-19>

NUREMBERG PRINCIPLES AS A LEGAL BASIS FOR THE ESTABLISHMENT OF A SPECIAL INTERNATIONAL TRIBUNAL TO PUNISH THE CRIMES OF AGGRESSION AGAINST UKRAINE

НЮРНБЕРЗЬКІ ПРИНЦИПИ ЯК ПРАВОВА ОСНОВА ДЛЯ УТВОРЕННЯ СПЕЦІАЛЬНОГО МІЖНАРОДНОГО ТРИБУНАЛУ ДЛЯ ПОКАРАННЯ ЗА ЗЛОЧИН АГРЕСІЇ ПРОТИ УКРАЇНИ

Pulypenko V. P.

*Doctor Hab., Associate Professor,
Vice-Rector on Research,
Kyiv University of Law of National
Academy of Sciences of Ukraine,
Affiliated Professor
Kazimieras Simonavicius University
Vilnius, Lithuania*

Пилипенко В. П.

*Заслужений юрист України, доктор
юридичних наук,
доцент кафедри міжнародного та
приватного права
проректор з наукової роботи,
Київський університет права
Національної академії наук України,
афілійований професор
Університет Казимира
Симонавічуса
м. Вільнюс, Литва
<https://orcid.org/0000-0002-9560-2754>*

У науковому та політико-правовому дискурсі, що сформувався після початку повномасштабної збройної агресії росії проти України, питання створення спеціального міжнародного трибуналу для притягнення до